

Tanítási tervezet¹

1. Alapadatok

Az óra időpontja: 2021.03.17.

Iskola, osztály: Nagy Szakáll Gimnázium, 10. A.

Iskola neve és címe: Nagy Szakáll Gimnázium, 1234. Számváros, Betű utca 1-4.

Tanít: Székely Florentina Katalin

Témakör megnevezése: Helyi problémák, globális kihívások, a fenntartható jövő dilemmái

Tanítási egység (téma) címe: Fenntarthatóság földrajzi szempontból

Az óra (jellemző) típusa: Új ismereteket szerző és feldolgozó óra

2. Tantervi követelmények

2.1. A tanítási óra oktatási céljai:

- A tanuló ismerje meg a fenntarthatóság és a tudatos fogyasztói magatartás fogalmát és lehetőségeit
- Ismerje meg a legfontosabb nemzetközi egyezményeket
- A tanuló legyen képes önállóan véleményt formálni a témával kapcsolatban és a helyesnek vélt gondolatokat tudja megosztani társaival
- Jusson el a fenntarthatósággal kapcsolatos kezdeti gondolatoktól egy komplex rendszer megértéséig

2.2. A tanítási óra képzési, fejlesztési céljai:

- **Együttműködő készség** fejlesztése a csoportmunka során
- **Kommunikációs készségek** fejlesztése a csoportmunka és a feltett kérdésekre való válaszadás, közös megbeszélések során
- Folyamatok és összefüggések felismerése
- **Digitális kompetenciák** fejlesztése
- **Kreativitás és önkifejezés** kompetenciájának fejlesztése a csoportmunka során

2.3. A tanítási óra nevelési céljai:

- A tanulók csoportban való munkájának, egymással való kommunikációjának fejlesztése
- Környezet- és természetvédelmi szempontokból tudatosabb gondolkodásra ösztönzés, segíteni a tanulókat annak megértésében, hogy a különböző szinteken, hogyan tehetnek egy fenntarthatóbb világért

2.4. Oktatási követelmények:

- a. Fogalmak:
 - új: fenntarthatóság, tudatos fogyasztói magatartás
 - megerősítendő: globális probléma, környezeti katasztrófa, túlfogyasztás, fogyasztói társadalom, megújuló energiaforrások
- b. Folyamatok:
 - új: -
 - megerősítendő: A különböző globális problémákat okozó tényezők összeadódása (pl. növekvő

¹ Elkészítéséhez különös gondossággal tanulmányozza át a módszertani tankönyv alábbi részeit: A tanulási folyamat (http://geogo.elte.hu/images/6_Tanulasi_folyamat_OK.pdf), Szervezeti és munkaformák (http://geogo.elte.hu/images/7_Szervezeti_munkaformak_OK.pdf)

népesség → növekvő élelmiszerigény → növekvő földhasználat → erdőirtások + szántóföld alakítások → növekvő állatállomány, szén-dioxid kibocsátás → több élelmiszer → tovább növekvő népesség)

c. Összefüggések:

- új: A tudatos fogyasztói magatartás és a fenntarthatóság kapcsolatának felismerése, kiegészítve a korábban tanult megújuló energiaforrások használatának jelentőségével, előbbiek hiánya esetén globális katasztrófával való kapcsolat
- megerősítendő: Túlfogyasztás, fogyasztói társadalom és a globális katasztrófa közötti kapcsolat megerősítése

d. Megfigyelések, vizsgálatok, kísérletek: -

e. Fejlesztendő készségek, kompetenciák (mit, mivel?):

- **Együttműködő készség, szociális kompetencia** fejlesztése a csoportmunka során
- **Kommunikációs kompetencia** fejlesztése a házi feladat ellenőrzésének megbeszélése, a bemelegítő feladat (Menti.com ötletelés) és a csoportmunka során
- **Önkifejezés és kreativitás kompetenciájának** fejlesztése a végső produktum elkészítése során
- **Digitális kompetencia** fejlesztése a bemelegítő feladat (Youtube videó), a csoportmunka (ekkor használhatják az internetet segítségként a feladat megoldásához) és a reflexió (Menti.com) során.

f. Főbb tanulói tevékenységek:

- Videómegettekintés + feladatlap megoldás
- Empátiagyakorlat problémamegoldással – csoportmunka során a feltett kérdés a probléma, erre válaszolnak, mint szereplők
- Ötletroham – Menti.com feladat során

3. Szemléltető és munkaeszközök

- Okostelefon – Menti.com használatához
- Projektor + számítógép Youtube videó és PowerPoint előadás kivetítéséhez
- Segítő képek a csoportmunka során + feladatleírás

4. Felhasznált irodalom

- Arday István, dr. Kőszegi Margit, dr. Makádi Mariann, Sáriné dr. Gál Erzsébet, Ütőné dr. Visi Judit (2018). Földrajz 10. (244-254. o.)
- Földrajz kerettanterv 9-10. évfolyam (2020) (19-21. o.)
- <https://folyoiratok.oh.gov.hu/uj-pedagogiai-szemle/kornyezeti-szemleletformalas-a-fenntarthatosag-temakorenek-feldolgozasi>
- http://geogo.elte.hu/images/6_Tanulasi_folyamat_OK.pdf
- http://geogo.elte.hu/images/7_Szervezeti_munkaformak_OK.pdf
-

5. Mellékletek jegyzéke

[Youtube videó + feladatlap](#)

[PowerPoint bemutató](#)

[Feladatleírások csoportmunkához](#)

[Menti.com](#)

Az óra részletes felépítése²

Idő	Az óra menete	Didaktikai mozzanat	Didaktikai módszer	Munkaforma	Eszköz
0 - 1 perc	- Üdvözlés, az óra kezdete	-	-	-	-
2 - 7 perc	- Az előző órai házi feladat ellenőrzése: Ökológiai lábnyom értékének átbeszélése (Elmondják néhányan milyen értéket kaptak – közösen elemezzük, megbeszéljük, hogyan lehetne csökkenteni, min lehet célszerű változtatni)	- Ellenőrzés - Felidézés	Beszélgetés, tanári magyarázat	Közös megbeszélés	- Elkészített házi feladatok lapon
8 – 13 perc	- Ráhangolódás: <ul style="list-style-type: none"> ○ Youtube videó bemutatása a fenntarthatóságról az érdeklődés felkeltése, motiváció és ráhangolódás érdekében (+ a videót a későbbi feladat során is felhasználhatják inspiráció gyűjtésre) (3 perc) ○ A videóhoz rövid feladatlap is tartozik, melyet a videó megtekintése előtt kell kiosztani, hogy már közben is meg tudják válaszolni a kérdéseket ○ A feladatlap gyors ellenőrzése (2 perc) 	- motiváció - rögzítés - ellenőrzés	Videómegtekintés, egyéni munka, közös megbeszélés	Frontális osztálymunka	- Projektor - Számítógép - Internetkapcsolat - Youtube videó linkje: https://www.youtube.com/watch?v=A6SHk91CWn0 - Feladatlap (mellékelve) - Toll
14 – 23 perc	- Fogalmak ismertetése PowerPoint előadás segítségével - fő fogalmak: <ul style="list-style-type: none"> ○ fenntarthatóság ○ tudatos fogyasztói magatartás ○ fair trade ○ nemzetközi egyezmények 	- Tényfeltárás - Felidézés - Rendszerezés	Tanári magyarázat	Frontális előadás (osztálymunka)	- Projektor - Számítógép - PowerPoint előadás (mellékelve)

² A részletes felépítés azt jelenti, abban olyan részletességgel kell szerepelni a dolgoknak, hogy bárki követni tudja az órát. Az óra menete oszlopban le kell írni pontosan a történéseket, a főbb tanári kérdéseket vagy tanulói feladatokat, illetve meg kell jelennie kulcsszavakban a földrajzi tartalomnak is. Minden történéshez tartozik mozzanat, módszer és munkaforma, legtöbbször eszköz is. Az eszközöket is konkrétan kell megnevezni.

<p>24 – 39 perc</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Csoportmunka: <ul style="list-style-type: none"> o több lépésből áll o 1. lépés: <ul style="list-style-type: none"> ▪ 6 db 5 fős csoportot alakítunk ki <ul style="list-style-type: none"> • A és B csoport: Középiskolás tanulók • C és D csoport: Nagyvállalatok vezető, igazgatói • E és F csoport: Országok elnökei, miniszterelnökei ▪ A feladat, hogy csoportokban beszéljék meg, hogy a saját szerepükben mit tudnának tenni a fenntarthatóbb jövő érdekében, hogyan tudják védeni környezetüket. („5 db 6 fős csoportot fogunk alkotni. Minden csoportnak megvan a maga szerepe, ebben a szerepben kell elgondolkoznodtok, hogy mit tudátok tenni a fenntarthatóbb jövő, a környezetvédelem érdekében.”) ▪ A tanulók külön asztalokhoz ülnek és beszélnek a feltett kérdésről, ötletelnek, itt fontos, hogy a csoportokon belül azonos dolgokról, illetve szintekről beszéljenek. o 2. lépés: <ul style="list-style-type: none"> ▪ A csoportmunka második felében összekeverednek az előző csapatok. 5 db 6 fős csoport fog létrejönni, minden csoport az előző csapatok 2-2-2 főjéből épül fel. ▪ A feladat hogy az előzőleg megbeszélte szempontokat elmondják egymásnak – így a vállalat vezetői és a miniszterelnökök is „megtudják”, hogy 	<ul style="list-style-type: none"> - Alkalmazás - Rögzítés - Motiváció 	<p>Empátiagyakorlat</p>	<p>Csoportmunka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Feladatleírás lapon - Forrásként felhasznált fényképek (mellékelve + internetet is használhatnak a tanulók önálló keresésre) - Tankönyv - Internetkapcsolat - Okostelefon - Toll + papír (csoportmunka során jegyzeteléshez) - Színes tollak + plakáthoz karton
---------------------	---	---	-------------------------	---------------------	---

	<p>mit tehet egy középiskolás a fenntarthatóság érdekében és fordítva. (Persze lehetnek átfedések, a különböző csoportok között, sőt.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A végső produktumot ez alapján fogják létrehozni a már kevert csoportok – plakátot kell készíteniük, amiben mindhárom szereplő gondolatai, érdekei megjelennek. (Ez csak a következő órára elkészítendő feladat). 				
40 – 45 perc	<ul style="list-style-type: none"> - Reflexió: Menti.com <ul style="list-style-type: none"> ○ „Fenntarthatóság” – „Mi jut eszetekbe erről a szóról? Írjátok be a Menti.com oldal kérdéséhez az első 3 gondolatotokat.” - A feladat eredményei ki lesznek vetítve, így láthatjuk, hogy mik a tanulók gondolatai a témáról - Cél, hogy a tanulók felidézzék az órán elhangzottakat, tudjanak megnevezni önállóan 3 dolgot, ami emlékezetes volt számukra 	<ul style="list-style-type: none"> - Motiváció - Felidézés - Rögzítés 	Ötletelés (ötletroham), tanári magyarázat, beszélgetés	Egyéni munka	<ul style="list-style-type: none"> - Projektor - Számítógép - Internetkapcsolat - Okostelefon (tanulóknak) - Menti.com kérdés elérhetősége + eredményei kivetítve

Youtube videó linkje: <https://www.youtube.com/watch?v=A6SHk91CWn0>

Youtube videóhoz tartozó kérdések és elvárható válaszok:

„Írj 3 országot, amelynek előre elkészített forgatókönyve van a fenntartható energiagazdaság tekintetében!”

Svédország, Dánia, Skócia, Németország

„Melyik ipar a legnagyobb széndioxid kibocsátó?”

A húsipar.

„Mi a minimum amit megtehetsz a környezeted érdekében? Írj egy dolgot a videóban elhangzottak közül!”

Alaposan utánanézek a témának, a megoldásokat keresem, nem pazarolok, ültetek egy fát, szelektíven gyűjtöm a szemetet, kicsit kevesebb húst eszek, jó példát mutatok az embereknek

PowerPoint előadás:

<https://drive.google.com/file/d/1kVtMAP0ZaZeBxaLIGFsLRQLvHALdmHp2/view?usp=sharing>

Csoportok feladtleírásai: 1.

A és B csoport:

„A következő feladatban középiskolásként kell elgondolkodnotok arról, hogy mit tudtok tenni a fenntarthatóság és környezetvédelem érdekében! A megbeszélteket mindnyájan írjátok le vázaltszerűen a füzetetekbe, mert később szükségetek lesz rá! Segítségül hívhatjátok az internetet, a tankönyvet és a következő képeket.”

C és D csoport:

„A következő feladatban nagy vállalatok vezetőnek a helyében lesztek. Vitassátok meg, hogy mit tudtok tenni befolyásos üzletemberként a fenntarthatóság és környezetvédelem érdekében! A megbeszélteket mindnyájan írjátok le vázaltszerűen a füzetetekbe, mert később szükségetek lesz rá! Segítségül hívhatjátok az internetet, a tankönyvet és a következő képeket.”

E és F csoport:

„A következő feladatban miniszterelnökök helyében lesztek. Vitassátok meg, hogy mit tudtok tenni az ország vezetőiként a fenntarthatóság és környezetvédelem érdekében! A megbeszélteket mindnyájan írjátok le vázaltszerűen a füzetetekbe, mert később szükségetek lesz rá! Segítségül hívhatjátok az internetet, a tankönyvet és a következő képeket.”

Csoportok feladtleírása: 2.

„Most, hogy minden csoport rendelkezik miniszterelnökökkel, vállalatvezetőkkel és középiskolásokkal a feladatokat a következő lesz: Meséljétek el egymásnak, hogy milyen dolgokat írtatok össze az előző csoportmunka során. A megbeszéltek alapján készítesetek plakátot, amelyen mindhárom személy lehetőségei szerepelnek a fenntarthatóbb élet, gazdaság tekintetében. A plakátot a következő órán fogjátok bemutatni, most elég, ha megvitatjátok, hogy mit tartotok fontosnak, mi kerüljön rá. „

Segítő képek csoportmunkánál:

A és B csoport

C és D csoport

E és F csoport

Menti.com (lehetséges válaszok)

Go to www.menti.com and use the code **2146 7547**

"Fenntarthatóság" – Mi jut eszetekbe erről a szóról?

Mentimeter

zero waste
konferenciák hosszútávú
nemzetközi egyezmények
kevesebb hús megújuló energiaforrások
levegő közös ügy szélérőmű
fair trade szelektív hulladékgyűjtés
csomagolásmentesség légszennyezés
ne fast fashiont
erdőirtás
napelem
szmog

6